

Segadus pildipanga teenuse rahastamisega

Madis Filippov – Med24

Alates oktoobrist rahastatakse pildipanga teenust tavapärasel korral haigekassa kaudu, teatas Sotsiaalministeerium.

Eesti Haiglate Liidu liikmed arutasid oma juhatuse 17. augusti koosolekul meditsiiniliste ülesvõtete alarahastamisest tekkinud murekohti ning saatsid Sotsiaalministeeriumile kirja, milles juhtisid tähelepanu vajadusele probleemile lahendus leida.

2014. aastal määrati keskseks ülesvõtete arhiveerijaks SA Eesti Tervishoiu Pildipank (ETP), kes haldab, töötleb ja arhiveerib meditsiiniliste ülesvõtete andmeid. Samas tekkis tervishoiuteenuse osutajatele kohustus edastada ülesvõtted kesksesse arhiivi. Lubati, et riik katab osaliselt ülesvõtte arhiveerimise teenuse.

Digitaalse pildi arhiveerimise kulu koos piltide arhiveerimise ja kommunikatsiooni süsteemi (PAKS) teenuse kasutamisega on haigekassa andmetel 0,81 eurot, millele lisandub käibemaks, ehk kokku 0,972 eurot. Sellest summast moodustab 0,89 eurot ülesvõtete arhiveerimise kulu ning 0,082 eurot PAKSi teenuse kasutamine. Haigekassa hindades säilis 2015. aastal digitaalse pildi arhiveerimise kulu 0,64 euro ulatuses ning Sotsiaalministeerium tasus ülesvõtte arhiveerimise ühikuhinnast 0,25 eurot. Haigekassa kattis täiendavalt ka 0,082 euro ulatuses PAKSi teenuse kasutamise kulu (kokku 0,722 eurot).

2016. aasta Eesti Haigekassa lepinguid sõlmides olid haiglad sama teadmise juures, s.t et neile tasutakse haigekassa hinnakirja järgi kohustuse eest, mis on seotud piltide edastamise ja arhiveerimisega, ning muu osa on kaetud halduslepingute alusel, mille on sõlminud teenuse osutaja ehk pildipank ja Sotsiaalministeerium või mõni muu finantseerija.

Pildipank aga teavitas tänava veebruaris oma kliente olukorrast, kus neil ei ole õnnestunud sõlmida Sotsiaalministeeriumiga lepingut ning sellest lähtuvalt püüab leida klientide suhtes võimalusi jääda odavamale

hinnale 0,64 eurot iga arhiveeritud uuringu eest. Haiglate liit märgib, et see oli teenuse osutaja selge vastutulek, mis lähtus ebaõnnestunud kõnelustest halduslepingu üle ja soovist varasem finantseerimisolukord taastada.

1. augustil teavitas pildipank uuesti halduslepingu sõlmimise ebaõnnestumisest ning edastas klientidele teenuselepingu, mida rakendatakse alates 1. oktoobrist ja mille järgi oleksid pidanud kliendid maksma teenuse eest kogu ulatuses.

Haiglate liit juhtis oma kirjas ministeeriumile tähelepanu sellele, et Sotsiaalministeerium kui haldusakti andja korraldas ümber ülesvõtete edastamise kohustuse ja määras haldaja, kuid ei ole käesoleva aasta augustikuu seisuga teavitanud tervishoiuteenuse osutajaid ega pildipanka uuest olukorrast teenuse finantseerimisel. Samuti ei ole rakendatud teenuse tegelikku hinda Eesti haigekassa hinnakirjas. Selle tulemusena on tekkinud tervishoiu teenuse osutajatel täiendav finantskohustus pildipanga ees, mis senise praktika järgi oli jagatud kolme osapoole – Sotsiaalministeeriumi, haigekassa ja tervishoiuteenuse osutaja – vahel.

Haiglate liit soovib, et taastataks 2015. aastal rakendatud pildipanga finantseerimise skeem, lähtudes halduslepinguga pildipangale pandud riiklikest ülesannetest ülesvõtete arhiivi moodustamisel ja hoidmisel ning tagades riigieelarvest selleks vajalikud investeerimisvahendid ja sõlmides sellekohase pikaajalise halduslepingu. Samuti tuleks jätta tervishoiuteenuse osutajatele ülesanded, mis on täies ulatuses finantseeritud Eesti Haigekassa hinnakirja kaudu, teenuse osutamise põhiselt ning kompenseerida tervishoiuteenuse osutajatele 2016. aastal tekkinud lisakulud seoses meditsiiniliste ülesvõtete arhiveerimisega, lähtudes tegelikult arhiveeritud ülesvõtete hulgast ning tekkinud kuludest. Lisaks tuleks kirjeldada pildipanga ülesvõtetega seonduvad kohustused ja kulud Eesti Haigekassa tulevaste hinnakirjade seletuskirjades.

Madis Filippov

Kommentaariid

Ain Aaviksoo – Sotsiaalministeeriumi e-teenuste arengu ja innovatsiooni asekanstler

Analüüsisime senist pildipanga rahastamise mudelit ning leidsime, et varasemad otsused oleksid pidanud pikas perspektiivis olema paremini läbi mõeldud ning senine rahastamismudel pole jätkusuutlik. Ülesvõtete arhiveerimine on osa tervishoiuteenusel ning seetõttu on mõistlik selle rahastamine korraldada samadel alustel teiste tervishoiuteenustega ehk haigekassa kaudu. Alates oktoobrist toimub rahastamine tavapärasel korras haigekassa kaudu. See tähendab, et kui teenuse hind klientidele põhjendatult tõuseb, siis kompenseeritakse see tervishoiuteenuste hindade kaudu tavapärasel korras.

Pole vahet, kas see tuleb Sotsiaalministeeriumi või haigekassa kaudu, lõpuks on see ikkagi riigi rahakott, mis kuulub meie inimestele. Usume, et pikas perspektiivis on pildipanga kulud võimalik vähendada. Näiteks võiks kokkuhoidlikum süsteem töötada sarnaselt arhiivide üldiste tööpõhimõtetelega, kus uuemad andmed saadakse kohe ja vanemad ettetellimisel.

Mehis Bakhoff – Lääne-Tallinna Keskaigla diagnostikakliiniku juhataja

Haigekassa maksab tervishoiuteenuse osutajatele digitaalse pildi arhiveerimise eest 0,722 eurot (sisaldub kulumudeli järgi uuringu hinnas). Alates 1. oktoobrist ei ole tervishoiuteenuste loetelu (hinnakirja) muudetud, seega ei ole teenuse hinnatõusu kompenseeritud. Asekanstler on ülal öelnud, et „kui teenuse hind klientidele põhjendatult tõuseb, siis kompenseeritakse see tervishoiuteenuste hindade kaudu“. Seega viitab asekanstler asjaolule, et teenuse hinna tõusu ei peeta põhjendatuks.

Teadaolevalt kehtestas riik alates 2014. aasta 1. septembrist kohustuse arhiveerida kõik ülesvõtted keskses arhiivis. Muudatusega seoses pidi ülesvõtete arhiveerimisega seotud kulu vähenema. Kuna muudatust ei ole realselt analüüsitud, ei pruugi riik teada, kas ja kuidas on kulud tegelikult muutunud. Näiteks tuleb haiglatel jätkuvalt teha kulutusi ka lokaalsete pildiarhiivide haldamiseks, kuna tsentraalsete uuringute kättesaadavus on tagasihoidlik.

Selleks et mõista pildipanga rahastamisega seotud ootusi, tuleks minna tagasi tervise infosüsteemi (TIS) määruse eelnõu juurde. Tsiteerin: „Sotsiaalministeerium on hinnanud kõiki halduskoostöö seaduses

esitatud tingimusi ja nõudeid haldusülesande täitmise volitamisel ning eelnevast tulenevalt on ETP [Eesti Tervishoiu Pildipank – toim.] vastavasisulise teenuse volitatud töötaja rollis asjakohaseim ja ratsionaalseim valik. Halduslepinguga reguleeritakse meditsiiniliste ülesvõtete arhiveerimise teenus TISi teenuste kontekstis, et oleksid tagatud teenuse toimimiseks vajalikud eeldused ning täidetud teenuse kohta esitatud nõuded. Täiendavalt reguleeritakse halduslepinguga ka turvalisuse nõudeid ning intsidentidest teavitamise korda. Haldusleping sõlmitakse tähtajatult. ETP ülalpidamise kulud kaetakse riigieelarvest.“

Oleme seisukohal, et kuna piltide arhiveerimise kohustus oli tervishoiuteenuse osutajatel ka enne 2014. aasta 1. septembrit, siis katab haigekassa ainult kulud piltide arhiveerimiseks haigla arhiivis. Tervise infosüsteemi põhimäärusega kehtestatud täiendavate nõuete täitmiseks peaks riik leidma täies mahus rahastuse.

